

ROMANCI, HALK KÜLTÜRÜ ARAŞTIRMACISI SÜLEYMAN KAZMAZ

Türk Dili yazarlarından romancı, halk kültürü araştırmacısı ve AKDITYK eski Atatürk Kültür Merkezi Bilim Kurulu Üyesi (1989-1995, 1995-2001) Süleyman Kazmaz 21 Şubat 2013 Perşembe günü Ankara'daki evinde hayata gözlerini yumdu. Yakın yıllarda, yaşlılıktan ileri gelen hastalıklarla mücadele etmekteydi. Cenazesi 22 Şubat 2013 Cuma günü Rize Çayeli Eski Camii'nde kılınan öğle ve cenaze namazlarının ardından Çayeli Dutluk'taki aile mezarlığında toprağa verildi.,

Kazmaz, T. C. Kimlik Belgesi'ne göre 1915 yılında Rize'de doğdu. Kendi ifadesine göre, gerçek doğum tarihi 1916'dır. Babası Rize Kuvayimillie kahramanlarından Hacı Hafız Osman Efendi, annesi ise Hüsniye Hanım'dır. Ailesi, Çayeli'nin Beyazsu köyünden Çayeli ilçe merkezine göç etmiştir.

Çayeli ilkokulu (1928), Rize Ortaokulu (1933) ve Edirne Erkek Öğretmen Okulu'nu (1986) bitirdi. 1936-1937 yıllarında vatan görevini yedek subay olarak İstanbul ve Trabzon'da yerine getirdi. Askerlik dönüşü

Gazi Eğitim Enstitüsü Türkçe Bölümü sınavlarını kazandı. 1939 yılında eğitimini tamamlayarak daha sonraları I. Erkek Sanat Enstitüsü adını alan Ankara Bölge Sanat Okulu Türkçe öğretmenliğine atandı. Bu okulda ve aynı binadaki Erkek Meslek Öğretmen Okulu'nda öğretmen iken 2. Dünya Savaşı dolayısıyla tekrar silah altına alınarak 1940-1941 yıllarında Sarıkamış'ta yedek subaylık yaptı. Eski görevine döndüğünde hem mesleğini sürdürdü hem de yeni yüksek öğrenim yollarını aradı. Bu çerçevede 1946 yılında DTCF Felsefe Bölümü'nü 1950 yılında da Ankara Ü Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Aynı yıl Ankara Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu'na atandı. Avukatlık stajını tamamlayarak 1952 yılında Ankara Barosuna kaydoldu. Avukatlık ve öğretmenliği 1964 yılına kadar birlikte yürüttü. 1960 yılında Ankara Ticaret Yüksek Öğretmen Okulu öğretmenliğine atandı. Türkçe ve hukuk başlangıcı dersleri verdi. 1964 yılında kendi isteğiyle emekliye ayrıldı. Serbest avukatlık yapmaya başladı, ancak öğretmenlik mesleğinden de kopmadı. Gevher Nesibe Sağlık

Eğitim Enstitüsü ve Ankara Ticaret Turizm Yüksek Öğretmen Okulu'nda ücretli ders verdi (1966-1970). 1980 yılı başında Ticaret Bakanlığı'nda başmüşavir olarak devlet hizmetine döndü. Kısa bir süre görev yaptıktan sonra yaş sınırı dolayısıyla ikinci defa emekliye ayrıldı. 2007 yılına kadar serbest avukatlık yaptı. İlerleyen yaşı dolayısıyla avukatlığı bırakıp kendini tamamen kitap yazmaya verdi.

Edebiyat yolculuğuna birçok yazar gibi şiir durağından başladı. İlk şiiri *Yeşil Rize*, 1931 yılında *Rize Vilayet Gazete*'sinde yayımlandığında henüz 16 yaşında bir ortaokul öğrencisiydi. İlk hikâyesi de 1932 yılında yine aynı gazetede yer aldı. Yazma yeteneğini Halkevi dergilerinde geliştirdi. Ankara Halkevi'nin açtığı hikâye yazma yarışmasına katılarak 1939 yılında *Soğuksu* adlı hikâyesiyle ödül aldı. Ankara'da öğretmenlik yaparken Cevdet Ekemen ve Adli Kısagün'le *Kök* adlı bir sayısı (Haziran 1943) ancak basılabilen bir dergi çıkardı. Hukuk ve eğitimle ilgili mesleki yazıları dışında kalan edebî şiir, hikâye ve makaleleri; *Türk Dili, Ülkü, İnan, Akpınar, Kök, Sivas Folkloru, Erdem, Ariş, Köye Doğru, Küçük Asya, Çağrı, Kemalist Ülkü, Kemalist Atılım, Amfora, Yüce Erek ve Bahçe* dergilerinde yayımlandı. Öğretmenliğinin yanı sıra ders kitapları yazarak, MEB dergilerinde makaleler yayımlayarak, Ankara Radyosu'nda eğitim konuşmaları yaparak Türk eğitimine de önemli hizmetler verdi.

Kazmaz'ın mikrofonik güzel bir sesi vardı. Ankara Radyosu'nda 1951-1957 yılları arasında *Köylü Saati* adlı bir programı yıllarca hazırlayıp sundu. Sonraki yıllarda programın adı *Eğitim Saati* oldu. Bu programlarında, halk kültürü derlemeleriyle elde

ettiği malzemeyi etkili bir biçimde kullanmayı başardı. Göl İlköğretmen Okulu öğrenciliğim sırasında en zevkle dinlediğim programlar, Süleyman Kazmaz ve Feridun Fazıl Tülbentçi'nin sesinden verilenlerdi. Kazmaz, daha sonra *Köy Saati* konuşmalarının bir bölümünü yayımladı (*Köylü ile Başbaşa*,1955).

Onun en zevk duyduğu konu, edebî eser yazmanın dışında, halk kültürü derlemeleeri yapıp yayımlamaktı. Memleketi Rize ile askerliğini yaptığı Sarıkamış'ın halk kültürüne değerli hizmetler yaptı, birçok kültürel değerimizi unutulmaktan kurtardı. 1992 yılında Prof. Dr. Ahmet Edip Uysal, Cihan Yamakoğlu, Kâmil Toygar ve Veysel Atacan'la birlikte Türk Halk Kültürünü Araştırma ve Tanıtma Vakfı'nı kurarak 2013 yılına kadar kırka aşkın kitap yayımlanmasını sağladı. Gelirinin önemli bir bölümünü, avukatlık bürosunu vakfa tahsis etti. Halk kültürü kongre ve sempozyumlarına katılıp bildiriler sundu.

Rahmetli Kazmaz, edebiyatımıza şiir, hikâye, roman, oyun, anı, deneme ve gezi yazısı dallarında eser vererek, halk edebiyatımızla ilgili ürünler derleyerek önemli hizmetlerde bulundu. Edebî eserlerinde, halk kültürü mirasımızı başarıyla kullandığı görüldü. Aile tarihini, anılarını yayımlayarak örnek bir çalışmaya imzasını attı. Cumhuriyet tarihiyle ilgili araştırmaları da arşiv değeri taşımaktadır.

Eserleri tür ve ilk baskı yıllarına göre şöyle sıralanabilir:

Roman: *Seninle* (1944), *Çalışan Kızlar* (1955, *Zafer* gazetesinde tefrika), *Hayaller ve Hakikatler* (1959, *Zafer* gazetesinde tefrika), *Çiğdemlik* (1968), *Ağaç Meyve Verince* (1978), *Aşka Dönüş* (1994).

Hikâye: *Kestanekarası* (1998).